

Бачка реч

ШКОЛСКИ ЛИСТ УЧЕНИКА ОШ „ТАТОМИР АНЂЕЛИЋ“ МРЧАЈЕВЦИ • Број II • новембар 2019.

www.osmrcajevci.edu.rs

Драги читаоци,

Своју образовно-васпитну мисију школа је почела далеке 1837. године.

Мало је школских установа у Србији које могу да се похвале толико дугом традицијом. За своје 182 године постојања, наша школа је дала огроман допринос у вршењу своје просветне и културне мисије, не само у локалној заједници, него и у граду Чачку и држави Србији. Бројећи године њеног постојања ми слажемо делове мозаика трагајући за речима и сликама које сведоче о раду школе. Историја наше школе саткана је од догађаја чији су актери људи, и они су ти који су јој дали печат својим деловањем. Чланови колектива увек су били спремни да прихвате нове изазове и са ентузијазмом и оптимизмом поднесу терет свих претходних промена и реформи у образовању.

Настава је најбитнији сегмент рада у школи, реализује се редовном, допунском, додатном наставом, пројектном наставом. Упоредо са редовном наставом своје креативне способности, различите интересе, ученици исказују кроз ваннаставне активности. У школској 2018/19. години формирано је одељење продуженог боравка, и исто, одобрено од стране Министарства просвете, на шта смо веома поносни. Резултати свих ових видова наставе су велики успеси наших ученика на такмичењима у знању, стваралаштву и спорту. Зато је и одговорност нас, са друге стране катедре, изузетно велика. Али, осим знања које треба да пренесемо ученицима, неопходно је да створимо атмосферу у којој ће ученици моћи слободно да размишљају, истражују, стварају и исказују своју индивидуалност.

Сви ови резултати не би били могући да школа нема помоћ, разумевање и добру сарадњу са Школском управом у Чачку, Министарством просвете, локалном заједницом и родитељима. Сасвим је сигурно да се у будућности стварају нове могућности за нове успехе, као и нове облике сарадње. На нама је да их искористимо, на опште добро и добро наших ученика.

У летопису наше школе, исписане су драгоцене поруке и богата педагошка искуства будућим генерацијама наставника и ученика. Резултати наших ученика на такмичењима, њихових наставника, у прошлој школској години школи су донели велику радост са освојених седам републичких места: једна из Књижевне олимпијаде и шест из предмета биологије!

Из њених клупа стасали су многи научници, јавни и културни радници. За овај часопис редакција је, из плејаде знаменитих ученика наше школе, изабрала др Жељку Никитовић и Миодрага Драгутиновића, академског сликара.

Данас, желимо да будемо једна савремена установа за основно образовање у Србији. Седемдесетих година мрчајевачка школа била је огледна, једно време била је и прогимназија. Савремена школа треба да одговори на низ захтева који се стављају пред њу, да у временима, која ни сама себе још нису одредила, препозна прави пут којим ће ићи у промене. Као што су нам потребне модернизација и иновације, исто тако треба да тежимо и одржимо континуитет у нашем раду, негујући и чувајући од заборава све оно што је било добро.

Смењивале су се генерације ученика и запослених, они који су одлазили остављали су дубоке и важне трагове, а односили лепе успомене. Они који су долазили доносили су нову енергију, младост и идеје и настављали добру традицију школе.

Успех једне школе мери се по томе колико је успешан сваки њен ученик или запослени. Свака диплома, свако радно место, напредовање у каријери, али и свака зарађена пензија, све су то показатељи њеног успеха.

Користим прилику да се срдечно захвалим ученицима, наставницима, стручним сарадницима и свим пријатељима школе што су са еланом и несебичним трудом помагали и помажу да имамо школу за понос!

Уживајте у „Бачкој речи“ 2019!

Издавач:
Основна школа „Татомир Анђелић“
Мрчајевци

Директор:
Весна Јевђенијевић

Главни и одговорни уредници:
Весна Обрадовић Вучићевић
Весна Јевђенијевић

Редакција:
Наставници ОШ „Татомир Анђелић“

Тел/факс: 032/800-178

Текући рачун: 840-85660-04

e-mail: os.mrcajevci@mts.rs

www.osmrcajevci.edu.rs

Дизајн:
Димитрије Милић
Лука Миловановић

Штампа:
„Кварк“ Жича

Из године у годину, наша школа постаје све познатија. Осим што постоји скоро два века и што се из њених клупа изродило толико доктора наука, професора, лекара, pilota... захваљујући новим генерацијама и њиховим успесима на свим нивоима такмичења, прочуло се за нас у свим крајевима Србије. Сваке године са поносом обележавамо Видовдан јер традиционално тог дана награђујемо најуспешније такмичаре, најбоље осмаке, Вуковце и, наравно, Бака генерације. Другу годину за редом, бивши ученик наше школе који жели да остане анониман, додељује новчане награде за троје првопласираних ученика на завршном испиту.

Ове године награђено је много ученика за запажене резултате из различитих предмета.

Предмет	Ниво	Место, пласман	Датум
Српски језик - Граматика	Општинско	1. Ксенија Вуковић, V-1, 2. место, пласман на окружно 2. Маша Милутиновић, V-1, 2. место, пласман на окружно 3. Никола Николић, V-1, 2. место, пласман на окружно 4. Ђурђина Ђокић, VI-2, 3. место	17.03.2019.
	Општинско	1. Алекса Грбић, VIII-3, 2. место 2. Бојана Весковски, VIII-2, 3. место 3. Тања Тодосијевић, VIII-1, 3. место 4. Ивана Стојановић, VIII-1, директан пласман 5. Оливера Недељковић, VIII-2, директан пласман	3.03.2019.
Српски језик - Књижевна олимпијада	Окружно	1. Ивана Стојановић, VIII-1, 2. место, пласман на републичко 2. Алекса Грбић, VIII-3, 2. место 3. Бојана Весковски, VIII-2, 2. место 4. Тања Тодосијевић, VIII-1, 2. место 5. Оливера Недељковић, VIII-1, 3. Место	30.03.2019.
	Републичко	1. Ивана Стојановић, VIII-1, 2. место	11.05.2019.
Историја	Општинско	1. Маша Милутиновић, V-1, 3. место, пласман на окружно	9.03.2019.
Географија	Општинско	1. Ана Ранковић, VII-2, 2. место, пласман на окружно 2. Давид Недељковић, VII-2, 3. место 3. Лука Милинковић, VII-2, 3. место 4. Симона Николчевић, VII-1, 3. место 5. Исидора Тошић, VII-3, 3. место 6. Бојана Весковски, VIII-2, 1. место, пласман на окружно 7. Никола Лазаревић, VIII-2, 2. место, пласман на окружно 8. Алекса Грбић, VIII-3, 2. место, пласман на окружно 9. Ивана Стојановић, VIII-1, 2. место, пласман на окружно 10. Јована Цветковић, VIII-2 11. Оливера Недељковић, VIII-2	10.03.2019.
	Окружно	1. Бојана Весковски, VIII-2, 2. место 2. Никола Лазаревић, VIII-2, 2. место 3. Ивана Стојановић, VIII-1, 2. место	14.04.2019.
Математика	Општинско	1. Никола Николић V-1, 2. место 2. Ксенија Вуковић, V-1, похвала 3. Ђорђе Љубичић, VII-1, похвала	2.03.2019.
Биологија	Општинско	1. Алекса Грбић, VIII-3, 1. место, пласман на окружно 2. Теодора Ратковић, VIII-3, пласман на окружно 3. Ђорђе Љубичић, VII-1, пласман на окружно	9.03.2019.
	Окружно	1. Алекса Грбић, VIII-3, 3. место, пласман на републичко	14.04.2019.
НАЦИОНАЛНА ЕКОЛОШКА ОЛИМПИЈАДА у Бору	Окружно	1. Ивана Стојановић, VIII-1, 1. место 2. Ђорђе Љубичић, VII-1, 2. место 3. Лука Милинковић, VII-2, 3. место	21.03.2019.
	Републичко	1. Ивана Стојановић, VIII-1, 2. место	19.05.2019.

ХИМНА ШКОЛЕ

У имену нашег места
Које можда значи тама,
Скривена је мала варош
На питомим обалама.

На сред таме школа стоји,
Већ два века скоро броји;
Њено име наша дика
Анђелића научника.

Славно име школа носи,
И још много славна биће,
Али памти и памтиће
Све раднике – прегалнике.

Насмејану малдост гаји
Душу нашу, радост милу
И многе ће, хоће, знамо,
Гајити у своме крилу.

Текст:
Која Нишавић

Музика:
Весна Јевђенијевић

ДАН ШКОЛЕ

У четвртак, 8. новембра 2018. године, обележили смо 181. годину постојања и рада наше школе под слоганом „Ја волим школу“ уз богат културно-уметнички програм и бројну публику.

Програм су припремили ученици млађих разреда матичне школе са својим учитељицама и ученици старијих разреда са наставницом Славицом Бован. Програм је био праћен песмама нашег хора.

Деца деци

Годинама већ наша школа сарађује са локалним вртићем „Звончица“, али је та сарадња у претходних годину дана подигнута на изузетно висок ниво. Циљ ове сарадње није заснован само на активностима запослених у обе установе, већ је акценат на деци, на размени децијих знања и умећа. На овај начин ђаци знања стечена у школи преносе својим другарима из вртића, а они се упознају са својом будућом школом и школским активностима.

Једна у низу активности јесте представа „Јежева кућица“ коју су за малишане из вртића извели ученици 7/2 одељења. Представа је изведена у вртићу у присуству деце свих узраста. Идеја је била да кроз глуму, причу и забаву направимо интерактивну приредбу. Задовољство малишана огледало се у осмесима и песми коју су на крају представе сви заједно извели.

Почетком априла, ученици 7/2 одељења имали су јавни час у огранку Градске библиотеке „Владислав Петковић Дис“ у Мрчајевцима на тему „Добрица Ерић, више од песника“. Овом часу, на ком су читане песме омиљеног децијег песника, присуствовала је и старија група деце из вртића „Звончица“ са својом васпитачицом Аном Гуџић, а час је планирала и организовала Весна Обрадовић Вучићевић, наставник српског језика.

Вртић „Звончица“ је у пројекту Еко-школе од 2017. године. Након годину дана реализације различитих пројеката, добили су зелену заставицу. Тим поводом одлучили смо да их наградимо „Еко-химном“. Текст за химну написала је Весна Обрадовић Вучићевић, а музику Весна Јевђенијевић, директор наше школе. На Промо Еко-дану у ПУ „Моје детињство“ у Чачку, деца из „Звончице“ су се представила управо том химном. Гости на Еко-дану били су аутори химне и Драгана Лазић, наставник биологије и члан Еко одбора у вртићу.

Колико је вршњачка едукација важна за развој деце, говори и посета ученика наше школе

вртићу 11. априла ове године. Том приликом, ученици су малишанима говорили на тему биодиверзитета и организовали Еко квиз. Предавање је организовала Драгана Лазић, наставник биологије са својим ученицима.

Није изостало дружење деце из ове две изузетно важне установе ни током Деције недеље. Наиме, предшколци су два дана гостовали код нас у школи. Имали су час српског језика на којем су учили песму о другарству, час физичког васпитања где су могли да покажу своје физичке способности, као и час биологије на ком су се упознали са различитим биљним врстама. Децу су дочекали предметни наставници, Весна Обрадовић Вучићевић, Драгана Лазић и Жарко Милићевић, као и директор школе Весна Јевђенијевић.

ЕКО ХИМНА

Једна варош, вртић један,
постао је много вредан,
папир купе, купе смеће,
малишани саде цвеће.

РЕФРЕН:

Нека други с нама брину
и чувају околину,
са природом сви у слози
ми смо мали ЕКОЛОЗИ.

Када здравље желиш свима
ту поврћа пуно има,
то је стварност, није машта
родила нам ЕКО башта.

Затворите ваше чесме
просипајте се вода не сме,
нек` сви чују, нек` сви виде
кад ЕКО патрола иде.

„Мисија Петлића Крестића“ у нашој школи

Није реткост да у школи организујемо промоције књига познатих писаца и песника. У оквиру Деције недеље, по други пут за годину дана, угостили смо Олгицу Лазовић, песникињу која своје детињство везује баш за наш крај. Промоција је осмишљена и реализована тако што су ученици млађих разреда претходног дана цртали петла, а радови били изложени на паноима у новој школској згради где се промоција и одржавала. Ученици старијих разреда читали су песме из збирке „Мисија Петлића Крестића“, а неки су цртали петла током промоције. Три најбоља ликовна рада награђена су књигом са посветом. Такође, Ана Ранковић, ученица осмог разреда, радила је презентацију на тему Перната живина. Реализатори промоције били су Славица Бован, наставник српског језика, Драгана Лазић, наставник биологије и Момчило Пауновић, наставник ликовне културе. Ученици су уживали у поезији и разговору са песникињом.

ПЕСНИЧКИ СУСРЕТИ

Међународни мрчајевачки песнички сусрети ове године одржани су 20. и 21. септембра. Деветнаест година сви ови сусрети окупљају песнике из свих крајева света и у нашој школи. Награда „Повеља Мораве“ сваке године се додељује једном домаћем и једном страном аутору. Манифестација, која је међународна, гласно слави поезију и нашу реку Мораву. Одвија се на неколико локација. Први дан је округли сто где песници говоре о песницима. Након тога је представљање нових чланова Удружења књижевника Србије и књижевног друштва Мрчајеваца. Песници су ове године, осми наше школе, посетили и Основну школу „Вук Караџић“ и Техничку школу у Чачку.

Другог дана, 21. септембра, окупљање песника и гостију Основној школи „Татомир Анђелић“. Тада је званично сусрет отворен и свечано су проглашени добитници награда: Повеље Мораве и награда младим песницима.

Добитници „Повеље Мораве“ су: Новица Соврлић и Петрос Галицос.

Добитници награда младих песника су:
- прво место ученица из Основне школе „Свети Сава“
- друго место ученица из Основне школе „Вук Караџић“
- треће место ученица наше школе Анастасија Ађанчић.

Након доделе награда песници као и сваке године одлазе у посету храму Св. Петра и Павла, гроба Обрена Пјеровића, завичајна Видиковцу у Илијаку.

Све време обилска говоре своје песме, песнички се натпевавају.

Удружење књижевника Србије и Књижевно друштво Мрчајевци децени су песничку награду „Петар Милошевић“ на конкурс за најбоље младе песнике на Мрчајевчким песничким сусретима Анастасији Ађанчић 4/1, ТРЕЋУ НАГРАДУ за песму „Песнички сусрети у Мрчајевцима“.

Косово

Моја мајка је из Србије
а, мој отац са Косова поља.
Да ова песма буде још боља,
Косово је судбина моја.

Давно у колевци Косовских јунака,
родили су се и моји дека и бака.

Док сам лежала у колевци
за време неправедног боја,
придружила ми се тек рођена сека моја.

Колевка се љуљушкала,
Ватра је шушкала.

Косовском земљом текла је крв јунака,
А тешили су нас наши дека и бака.

Песнички сусрети у Мрчајевцима

Свако од нас зна за њих,
Зато им поклањам овај стих.

Свако од нас омиљеног песника има
Сви имају лепе мисли о њима.

Песнички маратони одржавали су се годинама,
То је забавно свима нама.

Поред моје куће налази се песничка стена,
На њој су исписана велика песничка имена.

Анастасија Ађанчић 4/1

Прво место на литерарном конкурс Друштва учитеља из Тополе у категорији поезија-млађи разреди, јун 2019. године.

Кад порастем...

Кад порастем желим да
будем као мој тата.
Посао тежак, ал' добра плата.
Или да будем као мама,
да учим децу како се пише
и шта је прича, а шта драма.
Можда да будем као дека?
Риболов воли, иде да пеца,
друга је кућа њему река.
Ма, бићу ипак као бака!
Све послове редом ради
као да је филмска трака.
Ал' на крају да Вам кажем,
није лепо да Вас лажем.
Кад порастем бићу свој
или, можда, њихов спој!

Судбина једног маслачка

Над селом је јутро тмурно,
облаци се крећу журно.
Младог сунца нигде нема,
маслачку се јоште дрема.

Кад би подне, разведри се
и маслачак пробуди се.
Своју круну небу пружи,
с пчелицом се, ено, дружи.

Жуто сунце, круна жута,
жута стаза покрај пута.
Куд погледаш, жуто све је,
к'о да жито неко сеје.

Другог дана, види чуда,
к'о да нисам прош'о туда.
Из зелене оне траве
вире неке беле главе.

Ветар дуну, ветар пирну,
у маслачке беле дирну.
Разнесе се их преко села,
сва су деца сад весела.

Отвори срце за чуда и видећеш их свуда

Отвори срце за чуда
и видећеш их свуда.
Змаја који лети
по целој планети.
Стигао у Африку,
загризао паприку.
Онда срео роду
тражио јој воду.
Рода му се смејала,
воде није имала,
у Европу посла га,
слете близу Прага.
Ту се мало одморио,
ал' је крила поломио,
морао је пешке
преко целе Чешке.
Воз ухвати до Србије,
наш до наше Шумадије.
Наједе се проје, сира,
сад Ужичко коло свира.

Михаило Вучићевић 5/1

Друго место на Републичком фестивалу „Ризница талената“ у Нишу, у категорији поезија - млађи узраст.

Неспоразум

Дешава се људима да се погубе због неспоразума, некада се чак и посвађају или потуку, јер нису једни друге разумели или нису једни друге добро слушали. Понекада повредимо некога из чистог немара, непажње, недовољне заинтересованости за његове проблеме. Дешава се то и мени, иако нисам злонамерна и неосетљива особа.

Са мном у кући живи и моја тетка Тања. Она болује од церебралне парализе и везана је за инвалидска колица. Њој је неопходна помоћ свих нас укућана и то прихватамо као нешто нормално што се мора. Чак и да није обавеза, морала бих јој помоћи због њене доброте и несебичности, јер она све што има дели са нама децом. Често се у њеној соби нађу чоколаде, бомбоне, кексићи које јој доносе гости, а она то чува, па када види да су наши извори слаткиша пресушили, извуче из скровишта чоколадицу или бомбоницу и подели Огију, Иви и мени.

Једном сам се добро огрешила о своју теткицу. Она је била у свом омиљеном кутку нашег дворишта скривена у зеленилу, цвећу и виновој

лози. Ја сам се играла са другарима, сестрама и браћом који су се окупили тога дана код нас. Чула сам да ме Тања дозива, а правила сам се да је не чујем. Она је и даље дозивала, на шта сам ја одговарала са две речи: сад' ћу. Када је она почела да моли да дођем до ње, ја сам рекла: „Тања, дођи овамо ако ти нешто треба, досадна си више!“ Мислила сам да се доведе пред кућу, јер има електрична колица којима она стиже где жели. После те моје љутите реакције, чула сам је како плаче. Нешто ме тог трену пресекло и отрчала сам до ње, али било је касно. Телефон који јој је испао, глодао је Дино, наш несташни псић, а и она се унередила. Видела сам да је Дино откачио и кабал од мотора на колицима и она се нису могла покренути, тако да је Тања била прикована за то место, па је зато дозивала да јој помогнем. Видевши у каквом је стању и како неутешно јеца зарио ми се нож у срце, а душа ми се распадала. Дошло ми је да сама себе задавим. Питала сам се како сам могла бити толико неопрезна, немилосрдна и дрска. Неки бол се згрчио у мени. Узела сам телефон од Дина, и видећи да је уништен, заплакала сам јаче од Тање. Називала сам саму себе глупачом, себичницом и молила Тању да ми опрости што нисам дошла када ме је дозивала. Она ме само благо помиловала и рекла: Ниси ти крива, Дуко. Крива је моја судбина.“ Ово ме још више заболело. Отрчала сам да кажем баки шта се догодило, а онда сам утрчала у купатило и пљунула у свој одраз у огледалу. Мрзела сам саму себе због тога што сам дозволила да се моја тетка осети толико очајном и беспомоћном.

Опростила је тека мени све. Мама јој је купила други телефон, али ја се и данас осећам јадно, још сама себи не могу да опростим грех који сам починила. Никада не треба дозволити да се неко због твоје лењости и себичности осети јадно, јер ће и тебе прогонити тај јад.

Дуња Крнеић,
ученица петог разреда

Ментор:
Снежана Симеуновић, професор

ПРОДУЖЕНИ Боравак

Завршна приредба прве генерације ученика који су похађали продужени боравак и наши драги гости, ученици ОШ „Милице Павловић“.

Савремени начин живота све већем броју родитеља намеће потребу збрињавања детета млађег школског узраста који након редовне наставе одлазе кући и без надзора проводи време до доласка родитеља. Самостални боравак код куће, често излаже дете многим опасностима, а страх и брига родитеља за дете током радног дана намећу потребу за организованом бригом о детету. Продужени дневни рад након редовне наставе, један је од модела којим се могу квалитетно и конструктивно решити проблеми запослених родитеља и перманентно иновирати ваннаставне активности. Нова улога школе на тај начин ће бити максимално и рационално искоришћена, јер пружа небројене могућности деловања у сврху правилног раста и развоја сваког детета.

Са циљем ширења позитивних утицаја на даљи развој ученика, индивидуализације и модернизације наставног процеса овако осмишљена организација рада, при чему имамо у виду интензивирање школских садржаја, обнављање стечених знања кроз савремен и прилагођен програм наставе, у великој мери ће позитивно утицати на образовно-васпитне ефекте рада школе.

Школа ради у једној смени и испуња кадровске, просторне и материјално – техничке услове у складу са правилником који регулише нормативе простора, опреме и наставних средстава, што даје оптималне могућности за увођење продуженог боравака у првом и другом разреду.

Скијање у Чешкој

У склопу пројекта, размене ученика основних школа, чачанских 36 ученика у пратњи професора физичке културе отишло је у братски град Велашки Мезиричи, односно у ски центар Кучерка, у Чешкој. Зимовање је део пројекта Града Чачка и града побратима из Чешке Велашки Мезиричи како би се сарадња два града подигла на још већи ниво.

Чачак је дочекао ученике из Чешке током лета, који су добили прилику да летују десет дана у Улцињу, у одмаралишту Овчар, који је у власништву града Чачка.

На почетку зимског распуста отишла сам у Чешку на скијање као представник моје школе ОШ „Татомир Анђелић“. Заједно са још 35 основаца из чачанске општине били смо гости у граду Велашке Мезиричи, који је братски град са градом Чачком. Град Велашке Мезиричи се налази у источном делу Чешке републике. Град је удаљен 330 км југоисточно од главног града Прага, а од првог већег града Брна, 130 км источно. Велашке Мезиричи су смештени у области источне Моравске, у делу који је познат као Всетинска Влашка. Надморска висина града је око 300 м. Град је смештен у долини реке Рожновске Бечве, која се низводно улива у већу реку Мораву. Око града издижу се планине Моравскошлески Бескиди.

Подручје Велашких Мезирича било је насељено још у доба праисторије. Насеље под дана-

шњим називом први пут се у писаним документима спомиње 1297. године, а насеље је 1377. године добило градска права. Године 1919. Велашке Мезиричи су постали део новоосноване Чехословачке. У време комунизма град је нагло индустријализован. После осамостаљења Чешке дошло је до опадања активности тешке индустрије и до проблема са реструктурирањем привреде.

Са нама су пошли и наставници физичког васпитања и представници локалне самоуправе. Неки ученици су први пут стали на скије, а ја пошто скијам већ пет година, била сам у групи са добрим скијашима. Смештени смо били у интернату. У соби сам била са девојчицом Александром Ковачевић 8. разред из основне школе „Вук Караџић“, са којом се и даље чујем и дружим. Сваки дан смо после доручка одлазили на стазу и скијали до 16.00 часова поподне, са паузом за ручак. Увече смо одлазили у обилазак града, играли стони тенис и стони фудбал. Град је мали, али је веома леп и уређен. Људи су увек насмејани, весели, пријатни и љубазни. Ишли смо на базен, у куглану и на хокејашку утакмицу, где смо се лепо забављали.

Десет дана које сам провела у Чешкој брзо су ми прошли, јер ми је били лепо, узбудљиво и занимљиво. Волела бих да поново одем и доживим лепе скијања.

Нина Павловић 6/2

ТАКОВСКИ УСТАНАК

Након слома Првог Српског устанка Турци су завели још већи терор над српским становништвом. То доводи до коначне одлуке српских старешина о подизању Другог српског устанка.

На верски празник Цвети 23. април (11. април по Јулијанском календару) 1815. године, испред такоовске цркве одржан је сабор уз присуство виђенијих људи из рудничке, крагујевачке и чачанске нахије где је Милош Обреновић изабран за вођу устанка. 23. априла после завршене службе у цркви, Милош је изашао пред народ и одржао говор, а народ му је пожело успех у борби против Турака. Односи између Порте и Срба су се све више заоштравали.

Оружана борба трајала је око 4 месеца и била је уперена против легалне власти коју је претстављао Сулејман-паша. Устаници су успели да заузму западну и централну Србију и блокирају Београд. Порта шаље 2 војске на устанике. Док су устаници држали Чачак 40 дана под опсадом, Милош опсаду Чачка оставља брату Јовану Обреновићу, Милошу Дринчићу и Јовану Добрачи, а он са својом војском креће у сукоб са Турцима код Палежа где односи победу без губитака заробивши два топа. После победе из Аустрије се враћају војводе Петар Молер, Павле Цукић, Стојан Чупић, Сима Катанић и Сима Ненадовић. Из Палежа Милош креће ка Ваљеву кога је под опсадом држао Павле Цукић и заједно га освајају. Док су Турци нападали Љубић, Милош стиже са својом војском и одузетим топовима и након тешке битке поражава Турке. На брду Љубић 8. мај - 6. јун српска војска бројала је 1500 погинулих, а Турска 7000. Устаници прелазе Западну Мораву и подижу шанчеве на обали. После турског пораза Порта шаље војску из Ниша и Босне. Следећи успех устаници су имали у бици код Пожаревца уз мање губитке са обе старане (150 погинулих Срба, 600 Турака и 900 заробљених). Последња бит-

ка се одиграла на Дубљу 14. - 26. јуна у којој су живот изгубиле српске војводе МИЛОШ ДРИНЧИЋ и СИМА НЕНАДОВИЋ, док су устаници Кнеза Милоша зауставили турску војску из Босне и заробили Ибрахим-пашу Никшићког. Битка се завршила са 50 погинулих Срба и 1199 погинулих Турака, од којих је 23 заробљено заједно са пашом.

Оружани сукоби су престали, зато што је била повољна ситуација на руском фронту као и Наполеонов пораз. Русија је сада могла да заштити српски народ уз подмићивање Султана од кнеза Милоша. Дошло је до усменог споразума између кнеза Милоша и Марашли Али паше 25. октобра 1815. где је кнезу призната врховна власт над српским становништвом Кнежевине Србије, а Србима је омогућена самоуправа која је омогућила даљи економско-друштвени и политички развој. У Београдском пашалуку успостављено је двовлашће (српска и османска власт), а Кнежевина добија свој устав, скупштину и владарску династију.

Трајање устанка; 23. април - 26. јул 1815.
Место: Београдски пашалук
Крај: Победа Срба – оснивање аутономне Кнежевине
Вође: Милош Обреновић и Марашли Али паша
Губици: Срби (2000), а Турци (10 000 и 1000 заробљених)

ТАКОВСКИ КРСТ: је орден који се налази на униформама Војске Србије и добио је назив по месту где је подигнут Први српски устанак.
Коначно 1829. Једренским миром решено је српско питање, доношењем хатишерифа (1829, 1830, 1833.) и берат 1830. године и коначно укидање феудализма као и завршетак Српске револуције 1804–1935. године.

Дарко Беговић 7/3

ЕВРОПСКА УНИЈА

Европска унија је међувладина и наднационална унија која се састоји од 28 држава Европе.

Унија своје корене води од Европске економске заједнице основане Римским уговором 1957. године од стране шест најјачих и најбогатијих држава Европе. Од тада се Европска заједница проширила придруживањем нових држава - чланица и стекла велику моћ.

Европска унија ствара јединствено тржиште путем система закона који се примењује у свим државама чланица, што гарантује слободан проток људи, роба, услуга и капитала. Она задржава заједничку трговинску политику, пољопривредну политику и политику у области рибарства и регионалног развоја.

Европска унија је 2002. године увела заједничку валуту евро, коју је до сада усвојило 18 држава чланица.

Политичке активности ЕУ се испољавају у многим сферама, од политике здравства и економске политике од иностраних послова и одбране. Контрола пасоша на граничним прелазима држава - чланица је укинута Шенгенским споразумом. У зависности од развијености сваке земље понаособ, организација ЕУ се разликује у различитим областима.

ЕУ је дефинисана као:

- федерација у монетарним односима, пољопривреди, трговини и заштити животне средине;
- конфедерација у социјалној и економској политици, заштити потрошача;

• међународна организација у спољној политици; главна област на којој ЕУ почива је јединствено тржиште које се базира на царинској унији, јединственој монети (усвојеној од стране 18 чланица, заједничкој пољопривредној политици у сфери рибарства.

Државе-чланице ЕУ су: Аустрија, Белгија, Бугарска, Грчка, Данска, Естонија, Ирска, Италија, Кипар, Летонија, Литванија, Луксембург, Мађарска, Малта, Немачка, Пољска, Португалија, Румунија, Словачка, Словенија, Уједињено Краљевство, Финска, Француска, Холандија, Хрватска, Чешка, Шведска, Шпанија.

Државе кандидати: Србија, Турска, Северна Македонија, Црна Гора, Албанија.

ЕУ користи 24 службена језика. Председник Европског савета је Доналд Туск.

Председавајућа држава је Румунија од 1. јануара 2019. године. Савет ЕУ се налази у Бриселу.

Председник Европске комисије је Жан Клод Јункер.

Председник Европског парламента је Антонио Тајани.

Европска централна банка се налази у Франкфурту.

Површина ЕУ је 4.381.324 км².

Становништво је 2014. године износило око 506.913.394.

Дан Европе је 9. мај.

Милан Милошевић Воденица поточара Ћопо

Године 1959. покренута је у Србији широка иницијатива да просветне установе добију и симболична имена, махом по истакнутим борцима НОБ-а или по значајним догађајима из овог периода. Исте године наша школа добија назив Огледна основна школа „Милан Милошевић – Ћопо“ и тај назив носи све до 2005. године.

Милан Милошевић – Ћопо, абација; рођен је 14. априла 1904. године у Мрчајевцима; од оца Драгутина и мајке Станке, нежењен; био је у Казненом затвору у Нишу, кажњен 7 месеци строгог затвора од Суда за заштиту државе. Улогор је одведен 07. октобра 1941. године од УГБ. Стрелан је 17. октобра 1941. године у Београду.

Милан Милошевић је био члан Среског комитета КПЈ за љубишки срез. Због своје комунистичке активности, осуђен је од Суда за заштиту државе. Казну је издржавао у Нишу. Постоји захтев Среског начелства љубишког среза да Милошевића као комунисту не треба пуштати на слободу, после издржане казне.

Чачански крај у НОБ 1941–1945/ Пали борци и жртве, стр. 142.

Поток који се вијугавим стазама пробија до непрегледних предела и који је својом снагом и брујањем покретао точак древне воденице као да ме је подсетио на приче о воденици и њеном значају.

На имању Милоја Анђелића одолева времену и поносно се шепури чувена - воденица поточара. Некада је воденица са пуном ноћваром брашна представљала право богатство, где се услуга млевења није наплаћивала већ се узимао ујам. Уз топот точка и камена су се договарали и уговарали разни послови и састанци. Први воденичар је био Томо Анђелић, а после њега бака Добрила која је и заслужна да наша воденица не оде у заборав. Врло млада, Добрила је остала удовица са троје деце. Живот није био ни мало лак, али је она уз помоћ своје снаге и снаге воденице успела да преброди све недаће које су је задесиле. Поред тога што је хранила своју децу, хранила је и многу децу из Остре. И поред буна и ратова које су вођене, точак воденице се и дан данас чује и окупља сељане који поред посла и обавеза уживају да прозборе уз брујање воденичког точка.

„Јесте ли кад мислили на приче које нико не зна, на догађаје који су закопани најпре у ћутању, па затим у потпуном забораву? Јер истина је да људи воле и желе много да говоре, али је извесно да понекад могу и морају да ћуте.

НАЈЛЕПШЕ И НАЈСТРАШНИЈЕ СТВАРИ ИПАК НИКАД НИСУКАЗАНЕ!“

НЕПРОЛАЗНЕ ВРЕДНОСТИ СУ ДРАГОЦЕНИЈЕ ОД ПРОЛАЗНИХ КАО ШТО ЈЕ ВЕЧНОСТ ДРАГОЦЕНИЈА ОД ВРЕМЕНА!

Велики школски час

ШУМАРИЦЕ • 21. ОКТОБАР

Србија 21. октобра обележава Дан сећања на жртве у Другом светском рату и 78-годишњицу масовног стрељања цивила, међу њима и ђака и професора, у крагујевачким Шумарицама. У знак сећања, и ове године одржан је Велики школски час.

Уз подсећање на један од највећих злочина у историји човечанства, из Шумарица су и ове године послате поруке мира и толеранције и апел читавом свету да се овакав злочин више никада не понови. На јединственој антиратној манифестацији изведена је песма „Гласови из Шуме“ Александра Шурбатовића.

„Порука из шуме је порука о једном великом злочину, који никада више не сме да се понови. Ако будемо схватили тај злочин на начин који би, по мом мишљењу требало да се схвати, надам се да ће у најбољем случају то допринети бар мало једној већој, широј слици, да се тај злочин никада више не понови“, истакао је Александар Шурбатовић, сценариста и редитељ поеме.

Велики школски час се крај споменика стељаним ђацима и професорима у овој форми одржава од 1971. године.

Неговање културе, чување традиције и стално враћање прошлости само су неки од циљева које реализујемо кроз наставне и ваннаставне активности. Тим поводом смо ове године први пут организовали одлазак у Крагујевац на Велики школски час у Шумарицама. Идеја је заправо резултат одличне сарадње више стручних Актива, пре свега наставника историје и наставника српског језика који су, свако на свој начин и према плану и програму, деци приближили причу о овом немилу догађају из Другог светског рата.

Ипак, желели смо да ученици кроз програм који је припремљен у Шумарицама стекну јаснију слику о стрељању ђака те кобне године. Циљна група били су ученици седмог и осмог разреда, а путовали су у пратњи директора школе, Весне Јевђенијевић и наставница Славице Бован, Стаменке Бојовић, Благице Недељковић, Снежане Симеуновић и Весне Обрадовић Вучићевић.

Сарадник природе

Кроз реализацију наставног плана и програма биологије, наше ученике оспособљавамо да постану чланови напредног друштва и буду способни да се укључе у еколошке активности модерног и развијеног света. Циљ нам је развијање еко-осетљивости, креативности и оригиналности кроз социјални развој ученика. Едукацију заснивамо на развијању тимског рада и осећају одговорности у циљу формирања пожељних еколошких ставова и навика које треба да буду темељ животних опредељења.

Реализовали смо пројекат „Озелењен хол-наш избор“, којим смо озеленили холове у приземљу и на спрату и мотивисали наше ученике да се активно укључе у стварању и чувању пријатног простора у школи.

На конкурс „Примери успешних ваннаставних активности“ у организацији ЗУОВ-а, наш рад је ушао у базу радова, у којој су представљене пројектне активности и резултати пројекта „Еколошки кутак за ученике“.

Упознавање са изворима, начином оштећења и негативним последицама услед нестајања озонског омотача, као и са начинима заштите наше животне средине, упознали смо ученике наше школе кроз обележавање Светског дана заштите озонског омотача, 16. септембра.

У оквиру мултидисциплинарног јавног часа (српски језик, биологија, информатика и рачунарство, музичка и ликовна култура) и промоције књиге „Приче из чаробног света“ Олгице Миловић Лазовић, биологија се представила кроз квиз о птицама, што је изазвало велику пажњу.

Корелацијом биологије и енглеског језика реализован је интердисциплинарни час „Таблица здраве исхране“, којим је обележен 16. октобар, Светски дан здраве хране. Ученицима је послата порука о значају правилне исхране за здравље човека и о могућим обољењима система органа за варење услед неправилне исхране и о практичном примењивању знања и савладању основних појмова на енглеском језику.

Одржан је и интегративни час из биологије и математике, наставна јединица: „Фибоначијев

низ - Математика око нас“. Припремом са овог часа учествовали смо на наградном конкурс Издавачке куће Едука „Час за углед“ и наша припрема је уврштена у Зборник радова угледних часова. А током часа ученици су проширили знање о Фибоначијевом низу препознајући примере у живом свету.

Са ученицима петог разреда реализована је пројектна настава под слоганом „Наше шуме - наша брига“, тиме је такође је обележен и 21.март, Светски дан шума, кроз активности у школи и сарадњом са Покретом горана у Чачку. На терену смо учествовали у садњи дрвећа у Слатини у организацији Градског зеленила.

Светски дан воде, 22. март, је био тематски дан за ученике у ИО у Катрзи. Едукативно предавање о значају и одговорности свих нас за чување воде, ученицима млађих разреда кроз интерактивну причу „Како вода путује до нас“,

одржала је Драгана Лазић, наставница биологије. Такође су у вртићу Звончица одржана вршњачка предавања, ученица 5. и 6. разреда - „Вода за све“ и „Живи свет око нас“.

У оквиру Дечје недеље, дружили смо се са предшколцима и кроз интерактивну причу и радионицу обележили смо 4. октобар, Светски дан заштите животиња. Традиционално имамо добру сарадњу са Друштвом Сове на опрезу, са којим смо учествовали у Европском викенду посматрања птица у Овчарско – кабларској клисури и на манифестацији Ноћ сова у ОШ „Ратко Митровић“.

Фестивал науке под слоганом „Земља будућности“ у Београду, заузео је посебно место по броју утисака. Наши ученици су знатижељно и са великом пажњом обилазили штандове и врло активно се укључивали у извођење огледа, посматрање кроз микроскоп и учествовање у демонстрацијама поставки. Ученици су пуни утисака напустили Фестивал, задивљени шта су све видели и колико су сазнали.

Наше комшије, врапци, нажалост данас због небриге човека чине врло угрожену врсту, па смо обележавањем Светског дана врабаца – 20. марта, хтели да скренемо пажњу и едукујемо наше ученике како да помогну, заштите и чиме да хране врапце.

Енергетска ефикасност је врло актуелна тема, и имајући у виду да својим активностима мо-

жемо много да учинимо на том пољу, без нарушавања квалитета живота, хтели смо да предавањима о енергетској ефикасности укажемо ученицима о начинима уштеде енергије и који су бенефити таквог понашања. Обележили смо 22. мај - Дан биодиверзитета и 5. јун - Светски дан заштите животне средине.

Велику заинтересованост за биологију показали су успеси наших ученика на такмичењима. На еколошком такмичењу ЕКО ОДРАЗ, које је одржано под покровитељством Министарства заштите животне средине, имали смо представнике на свим нивоима такмичења, а ученици: 8/1 - Ивана Стојановић, 7/1 - Ђорђе Љубичић, 7/2 - Ана Ранковић, Лука Милинковић, 7/3 - Петар Мијајиловић су заузели трећа места на репу-

бличком такмичењу. На Националној еколошкој олимпијади која се одржава под покровитељством Министарства просвете, исто смо имали представнике на свим нивоима такмичења, а ученица 8/1 - Ивана Стојановић, освојила је друго место на републичком такмичењу.

На такмичењу из биологије, можемо се похвалити да смо имали представнике на свим нивоима такмичења, а Алекса Грбић 8/3 се пласирао на републичко такмичење.

Сарадници смо „Еколошког листа“, којим афирмишемо наше еколошке активности и шаљемо поруку - „Брига о природи је брига о будућности“.

Драгана Лазић, професор биологије

Фибоначијев низ

Фибоначијев низ сачињавају следећи бројеви 0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, ...

При чему су прва два члана низа 0 и 1, а сваки следећи представља збир претходна два, па се може представити функцијом

$$f_0 = 0;$$

$$f_1 = 1;$$

$$f_n = f_{n-1} + f_{n-2}; n \geq 2$$

Такође, постоји и друга варијанта овог низа, где је он представљен без нуле (1, 1, 2, 3, 5, 8, ...), али је сам низ непромењен, јер нула не утиче на низ, већ само представља почетни члан.

Фибоначијев низ се осим бројевима може приказати и путем серије правоугаоника, као и спиралом коју можемо нацртати користећи те правоугаонике, и у том обичу се најчешће појављује у природи као уметности.

Ови правоугаоници се праве на следећи начин: нацртају се 2 мала квадрата од којих је сваки 1 јединица мере пута 1 јединица мере, па заједно они чине правоугаоник величине 1×2 .

Испод овог правоугаоника се нацрта квадрат величине 2×2 , заједно они ће створити квадрат величине 2×3 .

Затим се нацрта нови квадрат величине 3×3 , чија ће једна страна бити истовремено и десна страна претходног правоугаоника. Овим смо добили правоугаоник величине 3×5 . Онда се нацрта нови квадрат величине 5×5 чија ће једна страна бити истовремено и горња страна претходног квадрата. Добили смо квадрат величине 5×8 . Да би добили спиралу, уцртаћемо четвртину круга у сваки од квадра-

та почињући од првог. Спирала је слична онима какве се могу запазити на љуштурама мекушаца, укључујући пужеве и шкољке Наутилуса.

Поред особине сваког члана (да је збир претходна два), у Фибоначијевом низу се може уочити и понављање:

Уколико посматрамо последње цифре
0, 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, 144, 233, 377, 610, 987, ...

Уочава се низ који се понавља у бесконачност, а циклус траје 60 бројева.

Исто је и за последње две цифре сваког броја, само циклус траје 300 бројева, ако узмемо три последње цифре, трајаће 1.500 бројева, са четири цифре 15.000 бројева, а са пет 150.000 бројева итд.

Историја

Пуно име овог италијанског математичара је Леонардо Пизано Фибоначи познат и као Леонардо из Пизе.

Понекад себе називао именом Bigollo, што значи добар за ништа (љенивац) или путник.

Рођен у Италији, али се образовао у Северној Африци.

Живео је у медитеранском граду Бужију, где је подучавао математику.

Доста је путовао са својим оцем те тако препознао огромне предности децималног бројног система који се тад у свакодневном животу користио у исламским земљама. Фибоначи је завршио своја путовања око 1200. године и у то време се вратио у Пизу. Ту је написао важне текстове који су играли битну улогу у оживљавању древних математичких вештина и у томе је његов велики допринос.

Живео је у доба пре него се појавила Гутенбергова штампарска машина, тако да су његове књиге руком писане и једини начин да постоји копија његове књиге је да постоји већ једна књига претходно руком написана.

Од његових многобројних књига до данас су сачуване:

„Liber abaci“ објављена 1202. године, након Фибоначијевог повратка у Италију, и посвећена Скотусу. Књига разматра аритметику и алгебру које је Фибоначи скупии током путовања исламским светом.

Р
а
т
и
а
е-

metriae“ је написана 1220. године и посвећена је Доминикусу Хиспанусу. Књига садржи велику колекцију геометријских проблема распоређених у осам поглавља са теоремама из Еуклидових књига.

„Flos“ (1225)

„Liber quadratorum“ написан 1225. године, је Фибоначијев најимпресивнији рад иако то није рад по којем је познат. Назив књиге значи књига о квадратама и разматра област теорије бројева. Књига „Либера квадратум“ Фибоначија поставља као математичара који је дао главни допринос теорији бројева у времену од Диофантуса до француског математичара Пијера де Ферма у 17-том веку.

Постоји мишљење да се Фибоначијев рад у време када је Европа била поприлично незаинтересована за образовање увелико игнорисао. Ова констатација ипак не стоји јер је управо велики интерес за његов рад јако допринео његовој важности и популарности.

У то време, римски император је био Фредерицк II који је постао свестан важности Фибоначијевог рада, те је стога изградио Универзитет у Напуљу 1224. године.

После 1228. године постоји само један познат документ који се односи на Фибоначија, а то је одлика коју је издала Република Пиза 1240. године у којој се плата додељује: „Озбиљном и ученом учитељу Ле-

onardo Bigollo“.

Занимљивости

Због занимљивих особина Фибоначијевог низа, помиње се у многим филмовима и серијама, попут филмова „Пи“ (1998.), „Да Винчијев код“ (2006.) и серија „Бројеви“, „Злочиначки умови“ и других.

Такође је примењен и у музици: у неким песмама се помињу бројеви низа, у другим представљају тактове или стихове, па и саме ноте, и појављује се у свим жанровима, од класичне музике па до репа и хип-хопа.

Још једну примену Фибоначијев низ је нашао у коцкању, нарочито на рулету. То је Фибоначијев систем, и заснива се на вероватноћи:

Фибоначијеви бројеви овде представљају низ потеза, означавајући величину улога – 1х; 1х; 2х; 3х; 5х; 8х; ...итд. Дакле, први улог је једна јединица улога, као и следећи. Зато је трећи улог (уколико први или други не буду победнички) 2х, уколико не дође, 3х, и тако се улог повећава пратећи низ. Сваким потезом који није добитан, вероватноћа се повећава да је наредни добитан, а Фибоначијев низ у улогу омогућава добитак. При првом добитном потезу, улог се не враћа на почетак низа (1х), већ само за два члана уназад – уколико је био 13х, следећи износи 5х, и низ се наставља.

Један део нумерологије заснован је на Фибоначијевом низу, због његове повезаности са природом:

- сунцокрет – његова глава има 55 редова семенки које се окрећу у смеру супротном од кретања казаљке на часовнику и 89 редова семенки које се окрећу у смеру кретања казаљки часовника;
- борове шишарке – имају 5 стрмих и 8 постепених спирала;
- ананас – има 8 и 13 постепених спирала и 21 стрму спиралу.
- имамо Фибоначијеве прсте – 2 руке на свакој по 5 прстију, сваки прст има три фаланге спојене са два зглоба.
- клавијатура на клавиру има 13 дирки обухвата октаву, од тога је 8 белих и пет црних које су даље подељене у групе од 2 и 3 дирке.

Ана Ранковић 8/2

ОБЕЛЕЖИЛИ СМО...

Дечја недеља - Да право свако дете ужива лако

У нашој школи у Вујетинцима, од 07. до 11. октобра обележена је Дечја недеља низом различитих активности. Први дан Дечје недеље почео је упознавањем са Конвенцијом о правима детета. Научили смо о правима, али и обавезама које имамо. Истога дана имали смо креативну радионицу на којој смо илустровали и на свој начин приказали дечја права о којима смо и слушали. Направили смо пано са нашим радовима и слоганом Дечје недеље, у чему су нам помагале учитељице Марина и Бојана.

Други дан обележила је игра и дружење, цртање кредом испред школе.

Трећи и четврти дан обележени су здравим начином живота и здравом исхраном. Кроз радионице, учитељице су нам скренуле пажњу на значај вежбања, физичке активности и колико воћа и поврћа дневно треба да једемо. Последњи дан Дечје недеље посвећен је спортским активностима, који је изазвао и највећу радост. Учитељице су припремиле полигон са препрекама, надвлачили смо конопцац, прескакали вијаче.

Уживали смо у Дечјој недељи и показала велико интересовање за сваку организовану активност.

Невена Марковић 4. разред

Светски дан без дуванског дима

У ИО Вујетинци обележен је Светски дан без дуванског дима, 31. маја 2019. године. Ученици су са предшколском групом одржали радионицу где су на занимљив начин цртежима, изнели њихово мишљење о штетности дуванског дима.

Ученици ИО Вујетинци

Светски дан вода – Вода за све

Поводом Светског дана вода, ИО Катрга, Бечањ и Вујетинци, одржали су тематски дан 22. марта 2019. године, под називом „Светски дан вода – Вода за све“. Циљ овог тематског дана јесте указивање на значај воде за живи свет на земљи, на чињеницу да је питке воде у свету све мање и да је неопходно да ученике научимо да штеде воду.

Тематском дану присуствовала је наставница биологије Драгана Лазић, као гост предавач, која је одржала предавање „Како вода стиже до нас“. Ученици су били врло задовољни што је потврдила и анкета која је подељена на крају часова.

Марина Јовановић, учитељица

Светски дан здраве хране Пирамида здраве исхране

Ученици првог разреда су на часовима пројектне наставе, обрадили тему „Правимо здрава јела – пирамида здраве исхране“. Циљ овог пројекта био је усвајање нових и систематизација постојећих знања о здравој исхрани и значају воћа и поврћа за здравље и раст деце, информисање ученика о важности здраве и уравнотежене исхране.

Ученици су се кроз разне активности и радионице упознали са значајем здраве и правилне исхране за раст и развој.

Марина Јовановић, учитељица

ШКОЛА

Има једна зграда
и жуте је боје
и она је јако
близу куће моје.

У њој се знање стиче,
у њој се читају приче,
сабира, одузима,
па и вади корен,
само је лош ђак
на математици сморен.

Физичко зато сви воле,
чак и најлошији ђаци школе.
На музичком се пева
и ноте се уче
никоме се оне не смуче.

Биологију је тешко знати,
не смеш ни мало
са учењем стати.
Историја баш је досадна и тешка,
лако ти се поткраде грешка.

Неке лоше стране
имају све школе,
зато нека деца
школу мање воле.

Добрих страна школа
ипак има више,
у њој се научи да пише
и друг се у њој стиче
ко ће те особине да порекне.

Милица Катанић 6/1

Музички живот

Нисам знао шта да пишем,
сада пишем ово,
надам се да је добро,
има свако слово.

Не волим вику, не волим рику,
волим једно – музику.

Не волим да бирам,
волим да свирам.

Пишем песме,
пијем са чесме,
играм лепо
свирам слепо.

Кад кренем некуд,
не знам куд,
сви ми кажу
да сам луд.

Хвала пуно ово је крај,
ова песма има леп сјај.

Видимо се волим вас пуно,
наставићу да пишем лепо и бурно.

Никола Ђурђевић 7/1

Шара

Има једна шара,
Која све ствара,
Има јепе боје
Како чаробно то је.

Шара има посао
Да боји све по свету,
Она то воли
И ради у покрету.

Воли да прави нестварне боје,
Како су лепе саме се кроје.
Уме да прави све и свашта
Али гудо треба да поигра машта.

Људи мисле она не постоји,
Али она ту је, сјаји се и стоји.

Не жели да краде,
има пуно наде
ноћ је у боји,
а она добру децу броји.

Златно око

Постоји птица црвени соко,
у мојој глави златно око.

Воли да се дружи, али је само,
стално кружи жељно друга тамо.

Лута мојом главом
са тужним ставом,
жели доброг друга,
да нестане туга.

Из те туге изађе сјај
из неба долети велики змај,
на том змају сто очију
желе да зауставе своју кочију.

Срећније око
жељно свега,
људи су одмах
чули за њега.

Луцкаста песма

Имам доста ствари
молим те не мари,
пишем колико могу
и молим се Богу.

Волим слатко, али
слатко на кратко,
нисам буцкаст,
али сам луцкаст.

Када пишем,
тихо дишем
вадим се како?
лепо и полако.

Када одговарам,
трема ме хвата,
али кад пишем песме
рука није од блата.

Ја ти кажем, ја не лажем,
причам истину,
волим истину.

Молим се Богу
песник бити могу.
Ако се бојиш, иди кући,
али ова песма неће пући.

Немој се љутити
могу изгубити,
али не плашим се тога
песма је све из живота мога.

Ово није песма сада
али мени увек расте нада,
пишем све што се може
када људи чују, сви се сложе.

Школски ритам

Обујем патике црно-беле боје,
Када их обујем, лепо ми стоје.
Обучем црни дукс, уз лице се слаже,
Изгледа лепо, може да каже.

Кад стигнем у школу, забава све већа,
Једна за другом петица се ређа.
Када дође одмор, идемо на ужину,
После тога скупљамо дружину.

Остали часови брзо прођу,
Манекенске форе увек добро дођу.
Одемо у продавницу да купимо слатко,
Када поједемо то, вода прође глатко.

Кад стигнем кући, бројим до девет,
После тога легнем у кревет.

Месечина

У нашем свету,
у нашој ноћи,
излази месец
са толико моћи.

Бела грана руком га хвата,
месец плаче сузама од злата.
Сувише је блед,
али дошао је у свет,
зову га месечина
сјаји као суза мајчина.

Волим његову смену
када црни облаци крену ка њему.

Данас је велика суша,
али у ноћи, он ми је душа.
Посипа велики магични прах,
из моје душе топао дах.

Нико ме не да
стално ме гледа,
месечина је као водица,
из мојих очију суза радосница.

Никола Ђурђевић 7/1

Школа

У школу идем.
Читам и пишем.
Рачунам и бројим,
знам лепо и да бојим.

Певам, цртам, трчим,
око диктата се мучим.

Моја школа је жута,
учитељица ми није љута.

Ми смо мали ђаци,
Прави смо прваци.

Огњен Радошевић 1/1

Школске муке

Увече када домаћи кренем радити
Мене почне глад прогањати.
Станем викати: „Мама дај да једем
Па ко човек да легнем!“

Свако вече прича иста
Свеска никад чиста.
Мама виче немилице:
„Сине, незналице!“

Почињем се бринути и секирати
У нади да ће се ствари променити.
Морају се учити слова разна,
Ил ће уследити казна.

Матовић Никола 1/1

Први дан у школи

Тог дана сам била весела, узбуђена и радовала сам се првом дану школе. Ујутру сам поранила да би стигла да се спреим за школу и упознам нове другаре. Стигла сам у школу са великим осмехом и са нестрпљивошћу исчекивала да видим ко ће бити моја учитељица. То је била учитељица коју сам желела да ме учи. Упознала сам и нову другарицу Ању са којом се непрестано дружим и играм. Упознала сам још нових другара.

И сваки наредни дан радујем се јер идем у школу.

Ана Стефановић 1/1

Април

Април је леп као цвет,
њега воли цео свет.

У њему се сви шале
и праве згоде мале.

Све цвета, буја расте,
тада нам долазе ласте.

Онда сунце сија, греје,
свако му се дете смеје.

Волим га више од свих месеци,
то кажем и мојој другарици Јеци.

Рећи ћу и осталим другарима план,
у априлу славим свој рођендан.

Меланија Вучинић 3/2

Јесен

Сунчаним данима је дошао крај.
Заменила су их хладна и свежа јутра,
са маглом и честим кишама.

Природа је добила нове боје.
У јесен кише су учесталије,
а ветрови се поигравају
са жутиим лишћем на гранама.

Лош понека птица је на гранама.
Остале птице су се упутиле ка
топлијим крајевима.

Јесен волим јер моја мама
спрема зимницу.

Никола Настић 3/2

Куца

Имам једну куцу
име му је Боки
и воли да једе смоки.

Када децу види
он репићем маше.
Да прича не зна
али зато лаје.

Док сам ја у школи
код куће ме чека
једна њушка мека.

По трави се игра
са лоптицом малом
а кад вече пада
он у својој кући спава.

Анђела Цвејић 3/2

Соко

Код деде у селу, у планини
високо
Има један коњ и зове се
Соко.
Лепа му је грива, црна јој је
боја
Соко је омиљена животиња
моја.
Много је умиљат, воли да се
мази
Кад ја нисам у селу мој га
деда пази.
А ја кад одем одмах трчим
к' њему
Љубав према Соколу стварно
нема цену.
Чак и јашем Сокола када сам
код деде
И из руке му дајем шећер, то
воли да једе.
Он је више од љубимца, он је
много бољи,
Могу рећи да је Соко
пријатељ најбољи.

Дуња Пауновић 3/2

НИЈЕ КАВЕЗ

ПТИЦЕ ДОМ

У нашој малој вароши нема много занимљивих
догађаја, ипак сваке године одржи се понека свеча-
ност на којој се мештани окупљају и шетају по нашем
месту. Тако је било и ове године.

Тако је било и ове године. Био је диван и сунчан
дан. Улице наше вароши су биле обојене јесењим бо-
јама, а људи су шетали радознано разгледајући те-
зге уличних продаваца. Моју пажњу је највише при-
вукла тезга на којој су се продавали кавези са птица-
ма. Било је ту много врста птица и све су биле преле-
пе. Видела сам црвендаће, сенице, канаринце, папа-
гаје, па чак и јапанске коке.

Мој поглед је све време био упрт ка једном каве-
зу у коме је била дивна гугутка. Лепота те птице ме је
оставила без даха, али оно што ми је највише приву-
кло пажњу јесте туга у њеним очима. Толико ме је по-
тресла и узнемирила њена туга, да сам јој без разми-
шљања пришла и почела да причам са њом. Забри-
нуто сам је упитала зашто се види толика туга у њој.
Питавши је то, погнула сам главу размишљајући ка-
ко да јој помогнем.

Сасвим неочекивано гугутка је почела да пева и
из те њене песме, разумела сам сваку реч коју ми је
упутила. Испричала ми је како је веома несрећна и
усамљена, као да су јој крила одсечена док је затво-
рена у кавезу. Рекла ми је како јој недостају њени
птићи и грана коју је делила са њиховим оцем.

Расплакала сам се. Кроз сузе сам молила роди-
теље да ми купе ту гугутку како бих могла да је осло-
бодим. Родитељи су разумели моју жељу да ослобо-
дим птицу и купили су је од продавца. Продавац је
отворио кавез, а гугутка, на изненађење свих није
одлетела. Слетела је на моју руку и дуго тако стајала
гледајући ме у очи са пуно захвалности.

Замолила сам је да се не љути на нас људе јер ми
људи више не разумемо глас природе и језик птица,
а када бисмо га разумели никада не бисмо затвори-
ли ни једну птицу.

Милица Радовановић 3/2

ВАСКРШЊА РАДИОНИЦА

Заједничка Васкршња радионица наших ученика и предшколаца у Вујетинцима, поводом хуманитарне акције „За Мину“ која је организована у суботу 20. априла 2019. године на градском тргу у Чачку.

СЕКЦИЈА „РОБОТИКА“

Наша школа је и ове године учествовала у Европској недељи програмирања, односно кодирања. У оквиру Code Week шестаци и седмаци, који су претходне школске године похађали секцију „Роботика“, уз помоћ наставнице, помагали су петацима да напишу своје прве кодове за кретање робота.

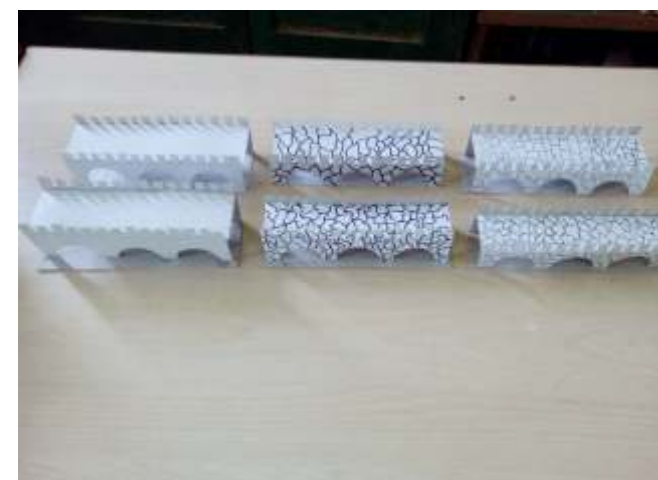
Поводом Европске недеље роботике, у нашој школи одржан је угледни интердисциплинарни час „Роботика“ у ком су учествовали ученици који похађају секцију са наставницом.

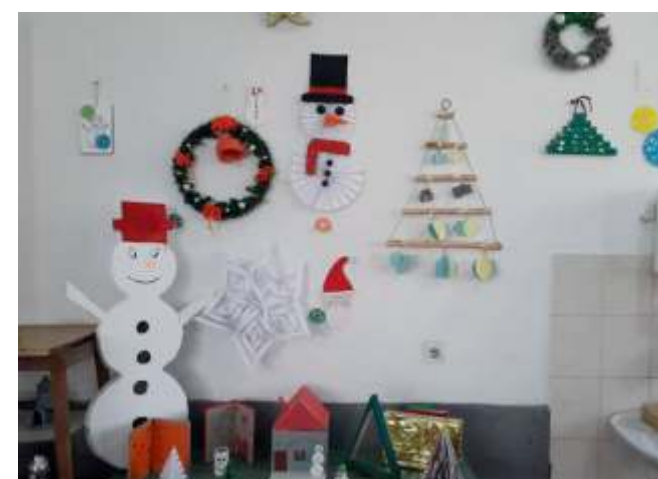
ПРАКТИЧНИ РАДОВИ УЧЕНИКА

Рам за слику, V разред

Камени мост, VI разред

„Употреби машту - покрени рециклажу“

Праисторија (земунице, сојенице, куће од камена, колибе, брвнаре...), VI разред

Праисторија (земунице, сојенице, куће од камена, колибе, брвнаре...), VI разред

Праисторија (земунице, сојенице, куће од камена, колибе, брвнаре...), VI разред

ЕКСКУРЗИЈА

Сунчано јутро, мај месец, пролеће - довољно за полазак на још једну екскурзију. Чекало се пуних годину дана и са великим нестрпљењем припремало за још једно дружење ван школе. За ученике седмог разреда предвиђена је тура по источној Србији. Два дана је мало да се обиђу све лепоте тога краја Србије, али смо уз добар план путовања ипак видели много тога.

Првог дана посетили смо Манасију, манастир из 15. века, задужбину деспота Стефана Лазаревића, а затим наставили пут до Ресавске пећине. У тзв. хорској дворани пећине, ученици су имали прилику да нешто отпевају што је додатно утицало на позитивну енергију свих. Након тога, посетили смо Смедеревску тврђаву и чули причу о њеном настанку у 15. веку и деспоту Ђурђу Бранковићу, оснивачу исте. Пут нас даље води до Сребрног језера где смо ручали и имали слободно време за шетњу дуж обале. Последња локација коју је требало посетити тог дана био је Лепенски вир. Иако уморни од целодневног

путовања и пређених километара, ученици су са великом пажњом погледали филм о овом локалитету. Са осмехом на лицу настављамо даље до Кладова где се налазио хотел у ком смо били смештени. Дан се завршио лепим проводом у дискотеци.

Другог дана, неиспавани и уморни, одлазимо до ХЕ Ђердап где нас чека локални водич. Затим одлазимо у Неготин, посећујемо музеј и родну кућу Стевана Стојановића - Мокрањца. После ручка и слободног времена за шетњу по центру, одлазимо до Ромулијане и тим обиласком завршавамо програм путовања. Пуни позитивних утисака, окупани мајским сунцем и богатији за нова сазнања из различитих области, враћамо се кући у нади да ћемо се на осмачкој екскурзији провести, ако не боље, онда бар као на овој.

Ученици седмог разреда са разредним старешинама Драганом Лазић, Оливером Каличанин и Весном Обрадовић Вучићевић.

екскурзија

СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ

Наши учесници кроса РТС-а у Чачку, 10. маја 2019. године.

Наташа Нastiћ ученица, 8. разреда освојила је 2. место.

Општинско такмичење из стоног тениса одржано је у четвртак, 03. октобра 2019. године, у ОШ „Танаско Рајић“. Екипа дечака освојила је 2. место: Теодор Игњовић, Ђорђе Љубичић и Давид Недељковић, ученици 8. разреда. У појединачном такмичењу Ђорђе Љубичић 8/1, освојио је 2. место. Честитамо нашим ученицима и њиховим наставницима Радовану Зоћевићу и Жарку Милићевићу.

Лазар Лакушић

Географија

Држава је свака,
Велика ил мала,
У науку једну,
Са успехом стала.

Океани плави,
Па и реке, мора,
Велика планина,
Чак и мала гора.

Па и звезда свака,
Васиона цела,
Сваки градић мали,
Бање, поток, села...

Наставница наша,
Ту науку зна,
И учи нас, шта је
Г Е О Г Р А Ф И Ј А!

Да по свету целом,
Са њом можеш поћи,
У сваком ћеш трену,
Да се снђеш моћи.

Посвећено: Марији Савић,
наставници географије

Музичка култура

Када хоћеш осећање неко да изнесеш,
Најбоље је песми да затражиш помоћ,
А она ће, наравно, увек бити ту,
Написаћеш најлепше стихове за њу.

Али ако песми хоћеш ти живот да даш,
Једноставно, компоуј је ти,
А ако је добра, ако је снажна,
Тада ће радо да је чују сви.

Песмом пуно можеш да кажеш,
Искажеш осећања, јаче од речи,
Када тиха нота из срца крене,
Тада љубав ништа не може да спречи.

Посвећено:
Весни Јевђенијевић

Математика

Сваки ђак у школи
Исту муку мучи,
Како математику
Лакше да научи.

Све те цифре мале,
Кад у низу ставиш,
На крају и не знаш
Шта ћеш да направиш.

Који знак да ставиш,
Пута, више, мање
Сваки ће задатак
да провери знање.

Свака грешка мала,
Катастрофа права,
Па како да те онда
Не заболи глава?

Дал углови тупи,
Оштри или прави,
Највећи ти хаос,
Направе у глави.

Математици те зато
Наставница учи,
Само вежба може
Њу да те научи.

Посвећено:
Оливери Каличанин,
наставници математике

Веронаука

Вера наша православна,
Треба да се добро зна,
А о њој нас учи
Наша веронаука.

Јер ко своју славу слави,
Помаже му лично Бог,
Слави, слави, нек се слави,
Слави и Ти Свеца свог.

Кас погледаш према небу,
Загледај се добро ти,
Јер ћеш можда наћи неког
Божјег Анђела да спи.

Посвећено:
Александру Пешићу,
наставнику веронауке

Историја

Наставница наша,
Историју зна,
И стално тражи неки начин,
Нама да је да.

„Па видите децо!“
-то нам стално каже,
Нука вас ова,
Никада не лаже.

Ко напада кога?
Победу ко носи?
Нучи историју
И сазнаћеш ко си!

Посвећено:
Љиљани Мирковић,
наставници историје

Жељка Никитовић

Жељка Никитовић је рођена 12. августа 1972. године у Чачку. Основну школу завршила је у Мрчајевцима. Дипломирала је на Физичком факултету 12. јула 1996. године, смер Теоријска и експериментална физика.

После дипломске студије је уписала 1996. године на Физичком факултету, смер Метрологија, где је и комплетирала последипломске студије са највишом просечном оценом. Магистарску тезу је урадила у Лабораторији за физику атомских судара, Института за физику у Београду, под руководством проф. др Милана Курепе и коменторством др Братислава Маринковића и проф. др Љубише Зековића и одбранила је на Физичком факултету 12. јула 2001. године.

Докторску дисертацију „Екситациони коефицијенти за ројеве електрона и брзих неутрала у He, Ne и O₂“ је комплетирала у Институту за физику, у Лабораторији за гасну електронику. Ментор докторске дисертације је био проф. др Зоран Љ. Петровић, а коментори др Гордана Маловић и др Александра Стринић. Докторска дисертација је одбрањена на Физичком факултету Универзитета у Београду 29. децембра 2005. године.

Школске 1996/1997. године је радила на Медицинском факултету (Институт за биофизику у медицини) као асистент приправник на одређено време, као и на Стоматолошком факултету у Београду школске 1996/1997. и 1997/1998. године као асистент приправник хонорарно.

У периоду од 1998. до 2001. године је била стипендиста Министарства за науку и технологију за време израде магистарске тезе у Институту за физику.

Од 2001. године до 2006. године била је хонорарни сарадник Саобраћајног факултета у Београду.

Запослена је у Институту за физику, у Центру за експерименталну физику, у Лабораторији за гасну електронику, од 1. јануара 2002. године.

Др Жељка Никитовић је до сада публиковала око 190 радова, до сада има више од 281 цитата без аутоцитата (Кобсон), h индекс 7.

Др Никитовић је била ментор заједно са проф. др Зораном Љ. Петровићем приликом израде докторске дисертације Владимира Стојановића под називом Моделовање Товнсендових (Townsendovih) пражњења на високим Е/Н и ниском притиску. Дисертација је комплетирана на Институту за физику и одбрањена на Електротехничком факултету у Београду 13. марта 2008. године.

Члан је Организационог комитета међународне конференције Јукомат (Yucomat) од 2007. године (Херцег Нови, почетком септембра), а од 2011. године је у комисији за доделу награда за најбоље одржано предавање, постер, набољу докторску дисертацију и најбољи мастер рад за младе ауторе до 35 година.

Члан је Програмског одбора међународне конференције Young Researchers Conference Materials Science and Engineering од децембра 2008. године, САНУ, укључујући и председавање сесијом Theoretical Modelling of Materials. У оквиру Међународне конференције за младе истраживаче је у комисији за доделу награда за најбоље одржано предавање и најбољи постер за младе ауторе до 35 година.

Организовање Workshopa Nonequilibrium processes in Plasma Physics and studies of Environment, 23rd Summer School and International Symposium on the Physics of Ionized Gases, Аугуст 28-Септембар 1, 2006, Копачица, Србија.

Организовање Workshopa билатерална сарадња Србија-Словенија на међународној конференцији The Ninth Yugoslav Materials Research Society Conference „YUCOMAT“, 10–14. септембар 2007, Херцег Нови, Монтенегро.

Коопанизатор: Workshopa Advances in the Kinetic Description of Low-Temperature Plasmas: Applications to Modeling and Simulation, 62nd Annual Gaseous Electronics Conference, Октобар 20–23, 2009, Њу Јорк, УСА.

Била је члан Организационог комитета међународне конференције 20th European Conference on the Atomic and Molecular Physics of Ionized Gases, Нови Сад, Србија, 13–17 Јул 2010.

Др Никитовић је била рецензент за часописе Radiation Physics and Chemistry (RPCh), Хемијска индустрија и IEEE MIEL Conference.

Добитник је награде на међународној конференцији „Yusomat“ за најбољу докторску дисертацију за 2006. годину.

Од школске 2008/2009. године ангажована је на Саобраћајном факултету као предавач на докторским студијама из физике на два предмета:

1. Савремене физичке методе за контролу и детекцију загађења човекове околине за саобраћајне инжењере.

2. Физичке основе савремених технологија у саобраћајном инжењерству.

Од школске 2013/2014. године ће бити ангажована као предавач на Факултету техничких наука у Чачку на докторским студијама из предмета Примена плазме у нанотехнологијама.

У периоду од 19.07.2009. до 21.03.2010. године др Никитовић је била ангажована на постдокторским студијама из физике у Институту Јожеф Штефан у Љубљани у групи др Мирана Мозетича.

У периоду од 2006. до 2009. године др Никитовић је учествовала на међународном пројекту ФПБ ИПБ-ЦНП 026328.

Др Никитовић је учесник у међународној сарадњи и то са: групом др Мирана Мозетича у Институту Јожеф Штефан у Словенији.

Током израде докторске дисертације др Никитовић се бавила експерименталним одређивањем експерименталних коефицијената за ројеве електрона и брзих неутрала као и техником Монте Карло симулација у Лабораторији за гасну електронику Института за физику у Београду.

Др Никитовић је од јануара 2010. године ангажована на пројектима:

1. Фундаментални процеси и примене транспорта честица у неравнотежним плазмама, траповима и наноструктурама, руководилац пројекта: др Зоран Љ. Петровић

2. Примене нискотемпературних плазми у биомедицини, заштити човекове околине и нанотехнологијама, руководилац пројекта: др Невена Пуач.

Посебно је важно да је у периоду од докторирања успешно отворила нову линију истраживања где је показала самосталност и способност да повезује области у којима има искуства са областима које су у фокусу интереса у савременим истраживањима.

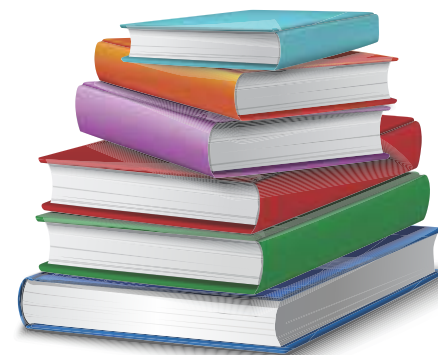
Миодраг Драгутиновић

Миодраг, у Мрчајевцима познатији као Мишо Драгутиновић, један је из плејаде знаменитих ученика наше школе. Рођен је 1948. године. Осми разред је завршио 1963. године. Исте године одлази у уметничку школу у Ниш, која се тада звала Школа за примењене уметности Ђорђе Крстић. Забележено је да је он био први свршени основац из чачанског краја који се одважио да из завичаја оде тако далеко како би похађао такву врсту школе. Годину дана после њега исто је учинила и Милевка Баралић. Почетком седамдесетих Момчило Пауновић одлази на школовање у исту школу. На њихово професионално уметничко усмерење значајно је утицао Миладин Марковић, у то време наставник ликовног васпитања. После петогодишње уметничке школе одлази на студије у Београд, на Факултет примењених уметности на коме је дипломирао 1977. године. На истом факултету је изабран у звање редовног професора 2010. године. У међувремену се бавио графичким дизајном, израдом знакова, амблема, плаката, насловних страна илустрација и слично. Његова креација је амблем Мрчајеваца који је у употреби и релативно је познат али се не експлицише довољно. Требало би да се налази на табли МЗ, као и на свим пословним писмима и документима. Радио је као професор цртања и сликања у Школи за дизајн у Београду. На Факултету примењених уметности радио је од 1998. до пензионисања 2014. године.

Сликаством се бави више него озбиљно и професионално. Учествовао је на великом броју колективних изложби, више пута је излагао и самостално. Његово сликарство се позиционира између енформела и надреализма, цртеж му се одликује тананим сензибилитетом, на супрот коме гради експресивни израз стварајући упечатљиве композиције које у себи носе деструктивност, отуђеност и духовну изгубљеност човека као бића, што се може тумачити као реакција уметника на савремено доба. Очигледно је да је реч о комплексној личности уметника о чијем раду се може много тога рећи. Његов педагошки рад на универзитету уметности, као стваралачки опус у сликарству и графичком дизајну га кандидује за једно од најугледнијих места међу знаменитим личностима нашег краја. Подршка коју је дао приликом почетка рада наше ликовне колоније као и слике репрезентативног квалитета које је поклатио нашој и својој школи завређују посебну пажњу.

Способност учења је нешто што се вежба и стиче временом

Наука је доказала да свако може да научи и да запамти шта год жели, уз мале тајне техника учења.

На грешкама се учи

Савршенство не постоји, а читава поента учења је да покушате, погрешите и да на тој лекцији научите где сте погрешили. У студији из 2014. године о моторном учењу, откривено је да у мозгу постоји посебан простор за грешке. Касније, тих грешака можемо да се присетимо и да на тај начин будемо бољи следећи пут. Ако родитељи уче децу да не смеју да греше или их критикују када погреше, деца тако губе драгоцену знање које су могли да стекну.

Оптимизам = успех

Стресирање око могућег неуспеха доводи до менталне блокаде, сумње у самог себе и анксиозности, а све то је потпуно непродуктивно када је учење у питању. Истраживачи позитивне психологије сматрају да ћемо бити успешнији у свему што радимо само ако томе приступимо отвореног ума и видимо у томе простор за напредовање. Учење би требало схватати као истраживање, да бисмо у њему истражали и када наиђемо на потешкоће.

Забавне теме дуже остају у памћењу

Оно што се мора обично постаје досадно и сувопарно, па није реткост да деца у школи потпуно забораве на то да учење може и да буде забавно. Наравно, занимљива је чињеница да можемо од речи до речи да запамтимо омиљену серију, док је последња лекција коју смо припремили за одговарање потпуно ишчезла из памћења у року од два дана. Некима је лакше да памте ствари ако их визуализују, јер их тако чине јединственим у свом мозгу, а самим тим лакшим за памћење, па научници препоручују да не заборавимо да додамо забаву у свако учење.

Вежбајте, вежбајте, вежбајте

Добро разрађене радне навике имају јак утицај на мозак. У једној студији из 2004. године, откривено је да се жонглирањем у мозгу ствара више сиве масе. Чим би људи престали да жонглирају, сива маса би нестала. Поента заправо није у самом жонглирању, већ у понављању. Неуролози називају овај процес „орезивање“, то јест памћење ствари које понављамо изнова и изнова. Дакле - вежбом до савршенства!

Оно што знате користите да научите оно што не знате

Ако имате проблем око одређене теме и ипак не можете да запамтите одређене чињенице, потребно је наћи повезаност тога са оним што сте већ научили. Ово се зове асоцијативно учење. Рецимо, ако ученик има проблема са математиком, а разуме се у фудбал, потребно је да нађе сличности између ова два појма и тако себи олакша учење.

Помоћ са стране није лоша ствар

Иако је самосталан долазак до решења од кључне важности за дисциплину, са друге стране, ако превише времена утрошимо у тражење решења, можемо само себи да одмогнемо. Зато, ако нешто знамо онда знамо, али ако не знамо, није на одмет питати Гугл за решење.

Подучавањем других учите и ви

Када нешто што знате препричате својим речима, не само што показујете да сте овладали тематиком, већ и сами тако још боље научите и разумете то градиво. Када научене информације рашчланите на мање да бисте некоме помогли да лакше научи, онда и сами постајете стручњаци на задату тему. Зато неке студије тврде да су старија браћа и сестре паметнији од млађих, јер обично они преносе знања и први их науче.

Генерациски јаз

Све чешће долазе родитељи да се жале како наставници не разумеју њихову децу. Наставници и родитељи су сличне генерације, а тзв „генерациски јаз“ постоји између деце и одраслих, а не између родитеља и наставника.

Како је то могуће да родитељи праве генерациски јаз са наставницима?

Данашње методе васпитања се односе на некритичко прихватање детета, без постављања граница и захтева. Родитељи уче децу да су центар света и да је довољно да постоје да би све добили. Прилагођавају свет дечијим потребама и тако уче децу да не треба да се труде или залажу да би нешто добили. У реалности слика је другачија. Живот као живот, у сваком периоду, без обзира на трендове у васпитању, има своје методе, које нису благе, али су делотворне. Један од представника спољашњег света је школа са својим правилима и обавезама. Тешко је објаснити детету које до јуче није морало ништа, да мора да иде у школу, мора да седи, мора да ради домаћи задатак...

На школу се нека деца навикавају брже, нека спорије. Исто је и са родитељима. Током прве четири године деца се навикавају на рад у групи, правила, заједништво. Таман кад се на то навикну, долази пети разред, у коме навикавање прелази на један други ниво. Поред много наставника и предмета, деца улазе у пубертет, један врло важан период у развоју што компликује навикавање и отвара ново поглавље у односу са родитељима али и са наставницима, односно свим одраслима.

Сада генерациски јаз постаје јасније изражен. Деца све више имају потребу за разумевањем, а наставници се плаше губитка ауторитета. Са децом се гради однос који утиче на њихово прихватање школе, учење, однос са другарима. Деца постају самосвеснија, почињу да реагују на неправду у окружењу, све чешће се љуте и гласно износе своје незадовољство. С друге стране наставници имају своја правила која морају да постоје да би колективи функционисали. Између су родитељи који све чешће реагују на емотивност деце, а све мање на реалност ситуације.

Шта чинити?

Школа и кућа треба да имају сараднички однос.

Ученици, наставници и родитељи чине тријаду која мора да буде синхронизована за добробит ученика. Дакле, сви треба да будемо на истој страни.

Савет за наставнике: Ауторитет је неопходан али нађите времена да саслушате децу. Имајте на уму да у односу одрасли-дете, одрасли је тај који је одговоран. На-

учите децу да су вредна слушања, да вам је важно оно што причају јер ваш став утиче на њихово поимање света и даље сналажење у истом

Савет за родитеље: Сарађујте с наставницима. Пре него што љутито одете у школу да се „борите“ за своје дете које је дошло кући нерасположено, упознајте се са чињеницама, реално сагледајте ситуацију и запамтите да школа не служи да мучи вашу децу, већ да их научи да се снађу у животу.

И за крај демографски гледано, свака генерација има своје карактеристике које су одређене годином рођења. Разлике које постоје нужно доводе до неразумевања и конфликта.

После другог светског рата рођене су следеће генерације:

1) бејбибумерси, рођени од 1946-1954. и 2) бумерси 2, рођени 1955-1965.

Ако су рођени након Другог светског рата (између 1946. и 1964. године), у општој атмосфери сиромаштва, основне вредности ове генерације су оптимизам и ангажованост. Не чуди, ако се узме у обзир чињеница да после рата можда није било пара, али је било наде!

Мушкарци из генерације ветерана оставили су пушке нашли сродне жене, које су се махом посветиле домаћинству и настао је прави бејби бум!

Њихов интерактивни стил је – тимска игра. Они једноставно обожавају да одржавају састанке!

Отуд ћете припаднике ове генерације и данас (када су друштвене мреже на сасвим другачији начин повезале свет) затећи како састанче у „Пролећу“, „Под липом“ или Градској кафани.

3) генерација X, рођени 1966-1976.

Чланови генерације „X“ су били деца током времена промене друштвених вредности и као деца, понекад су се звали „генерација деце са кључем“, због смањеног надзора одраслих у поређењу са претходним генерацијама, као последица пораста стопе развода и пораста учешћа жена у радној снази пре широке расположivosti опција бриге о деци ван дома. Као адолесцент и млади одрасли људи, названи су „MTB генерацијом“ (алузија на истотимени канал музичких спотова) и окарактеризовани као млитава, цинични и отуђени. Неки од културних утицаја на омладину генерације „X“ су били музички жанрови гранџа и хип хоп музика, и инди

ШТЕТАН УТИЦАЈ МАС - МЕДИЈА НА УЧЕНИКЕ

Са социолошког становишта чини се да је став о масовним медијима као појачаном агенсу, пре него директном узрочнику формирања ставова и модела понашања, још увек актуелан. Ако телевизија стварно може учити, а пракса је показала да може, онда она учи нормама и понашањима које са симпатијама гледају на насиље. Телевизија и средства масовних комуникација, а нарочито друштвене мреже стварно могу васпитавати, то чине са својим аудиторијумом, нарочито децом, нудећи им вредности које су друштвено прихватљиве без критичког осврта на исте.

Начином на који се приказују стварност, средства масовних комуникација буквално креирају слику нашег света. Сва истраживања, која су до данас изведена, говоре о једном погубном утицају мас - медија, чак и негирајући ону њену добру страну. Једна од најбитнијих негативних ставки је та што су мас - медији данас у великој мери доступни свима. Чак се и наводи у Конвенцији о правима детета, да деци треба да се омогуће иста права на информисање као и за одрасле, заправо да им се пружи могућност да проналазе, примају и саопштавају поруке и идеје, да уче без граница и користе сва медијска средства и све изворе комуникација и информација.

Када говоримо о мас медијима и њиховом утицају на нашу децу, не можемо а да се не осврнемо на данашњи сијасет ријалити програма, којима је за циљ да преокупирају и ово мало нашег слободног времена које имамо, с циљем да нам понуде неку другу реалност. Опасност која се са друге стране медија крије може бити вишеструка, с једне стране мас - медији нас извештавају и нуде нам неке информације за које са сигурношћу можемо рећи да су не проверене. Док у ери дигитализације с друге стране, са брзим напретком технологија, сложите се, деца би требала да нам буду паметнија, да користе све ове погодности у позитивне сврхе, да сазнају, да откривају, да истражују да развијају критичко мишљење. Напротив, наша земља се тренутно бори са највећим проблемом, а то је функционална писменост, било елементарна или информатичка и сва друга. Деца већ са 4 године узраста се упознају са рачунарима, таблетима, телефонима и сва њихова пажња се окупира садржајима који им се нуде преко ових медија. Већину данашње деце интересује шта је рекао Кристијан или Сораја, или са ким се Карлеуша препуцава путем „жуте штампе“. Образовног програма нема ни на једној телевизији, деца нам одрастају уз неке погубне поп иконе, ако то уопште и можемо назвати попом.

Једном речју, у мору информација нема трагања за квалитетом, нема развијања критичког мишљења, нема употребе мас - медија за позитивне сврхе. Данас деца више времена проводе на друштвеним мрежама него у природи, или бавећи се неким спортом. Овим путем се апелује на сву децу, будите увек млади, радознали не дозволите да будете само један у маси да би били кул, поштујте старије од себеи увек се трудите да задржите оно што је за вас јединствено и што вас разликује од других. Будите модератор сопствених мисли с циљем развоја свих својих интелектуалних потенцијала.

филмови. У средњем добу, истраживање описује одрасле људе генерације „X“ као активне, срећне и да остварују равнотежу између посла и живота. Генерацији су приписане предузетничке тенденције.

4) генерација Y, рођени 1977-1994.

Чернобил, распад комунизма, експанзија АИДС-а, ратови на Балкану, у Ираку, Авганистану, драстично убрзан развој технологије... Овако отприлике изгледа атмосфера у којој је расла генерација „Y“.

Назив су једноставно добили наслеђујући генерацију „X“ (по абеди). Њихова друштвена активност одвија се преко Интернета, телефона са камерама, мејлова. Све користе у исто време, а мултитаскинг им је „природно стање ствари“.

Баш као и живот у виртуелном свету. Технологија им је до те мере саставни дио живота да им је за кратко време постала нужно средство комуникације. Гледају сателитску телевизију, читају електронске медије и искључиво награђене књижевнике, гледају актуелне (махом 3Д) филмове и слушају инстант хитове које су незаконито скинули са нета, без везивања за филмске или музичке идоле (као што су то чинили њихови родитељи).

Интерактивни стил им је – партиципативни. Дакле, за разлику од претходне генерације, они су склонили тимској игри и свесни су тога да су увек само део игре, а не центар света.

Припадници ове генерације хоће све сада и одмах! Карактерише их високи степен конзумеризма, високо образовање и сјајно познавање технологије. Интересантно је, међутим, да њихова овисност о технологију нимало не умањује њихову способност комуникације.

Забринути су због свјетског тероризма, пренасељености планете, опште финансијске кризе. Религиознији су од својих родитеља, али су им бракови неуспешнији.

5) генерација Z, рођени 1995-2012.

Значајна карактеристика ове генерације јесте распрострањена употреба интернета од раног доба; припадници Генерације „Z“ се сматрају добро сналажљивим са технологијом, и интеракција на сајтовима друштвених мрежа као значајан вид њиховог дружења. Поједини критичари сматрају да је одрастање у Светској економској кризи овој генерацији дало осећање узнемирености и несигурности.

Још увек су непознати подаци о основним вредностима и друштвеним активностима ове генерације. Оно што се зна јесте њихов интерактивни стил. Он је описан као „дигитални урођеници“.

Чињенице о „Z“ генерацији темеље се само на претпоставкама, а каква ће ова генерација заправо бити сазнаћемо тек за десетак година када постану зрела радна снага...